

V Dobrli vasi proti dvojezični otroški skupini

Boroveljski sindrom se nadaljuje. V Dobrli vasi so na občinski seji zavrnili zahtevo po dvojezični otroški skupini, podobno kot v Borovljah, pa hkrati tudi precej drugače.

Zgodba je taka: na zadnjih občinskih volitvah so socialdemokrati izgubili absolutno večino, socialistični župan je bil izvoljen direktno. Vse stranke, ki so bile do tedaj v opoziciji (ÖVP, FPÖ in EL) so sklenile koalicijo proti SPÖ. Okoli te koalicije je bilo že nekaj prahu, saj je šef svobodnjakov zaradi povezave z Enotno listo javno oštel »svojo« frakcijo v občini, ta pa ga je zavrnila in dejala, da se bodo držali dogovorov. Kako napraviti, da bo volk sit in koza cela, so svobodnjaki pokazali na zadnji občinski seji: glas ene občinske odbornice iz vrst svobodnjakov je odločil – skupaj z odborniki socialdemokratov –, da dvojezične skupine v vrtcu ne bo. Svobodnjaki sicer »obžalujejo«, da je kolegica ravnala drugače kot ostali ...

Dejstvo pa je, da so vsi socialdemokrati glasovali proti in ljudi navsezadnje ne zanimajo

občinske igrice z glasovi, temveč sadovi te politike. In ti so več kot porazni. Socialdemokratska stranka se bo morala slej ko prej zediniti na svojo manjšinsko politiko in več kot porazno je, da je izvajanje pravic manjšine prepuščeno slučajnim konstelacijam.

Predsednik ZSO je odločitev dobroslovskega občinskega sveta označil za škandal, ki ga ni mogoče opravičiti z ničemer. Predsednica »Narodnosti v SPÖ« Ana Blatnik pa v svoji tiskovni

izjavi obžaluje, da je spet prišlo do »politikuma« na račun narodne skupnosti. Vedno znova se dogaja, da dvojezičnosti ne vidijo kot prednost, vedno znova se na ta račun igrajo politične igrice. Žrtve pa so starši in otroci, ki želijo imeti dvojezično vzgojo v vrtcu.

Blatnikova upa, da bo po diskusijah v Borovljah tudi v Dobrli vasi prišlo do pozitivne odločitve in do dvojezične otroške skupine.

S. W.

Na izredno odzivni tiskovni konferenci je založba »Drava« predstavila novo knjigo Klause Ottomeyerja, ki s psihološkega vidika obravnava travme žrtev nasilja oziroma vojn in nakazuje možnosti reševanja tudi narodnostnih konfliktov. Več o tem na strani 5.

PREBLISK

■ Predsednik šolskega društva dr. Avguštin Malle je upravičeno in z grenkobo povedal, da sicer dvigamo vik in krik zaradi tega, ker nam po občinah odklanjajo dvojezično varstvo, po drugi strani pa naleti v Sloveniji na gluha ušesa, ko predstavlja izredno težak položaj društva, ki dobi bore malo podpore, dve leti je ni dobilo celo nič.

Vsi se strinjamo, da je otroško varstvo del izobraževanja, šolsko društvo samo vzdržuje tri vrtce (poleg Mladinskega doma in popoldanskega varstva) in da so prispevali že ogromno v smislu sožitja in preprečevanja asimilacije. Preračunano na otroka so

subvencije društvu »Naš otrok« neprimerno višje kot pri SŠD. Je treba že pri otrocih začeti s politiziranjem?

Nekako bo treba razrešiti nevzdržan položaj po občinah, kjer se večkrat iz oportunističnih ali pa enostavno ključoval-

Kaj pa tisti vrtci, ki jih že imamo?

nih razlogov izrečejo proti dvojezičnim skupinam. Ofenziva na občinski ravni pa ne sme zapreti oči pred dejstvom, da je treba skrbeti za tisto, kar obstaja. Manjka samo še, da nam bo kdo kdaj predlagal »tržno gospodarstvo«, »združitev vseh vrtcev« ali pa »skupno otroško vrtnarsko zbornico«. S. W.

Kontaktna leča

CELOVEC, BALLHAUS, ST. VEITER RING 22H
niz prireditev v organizaciji dijakinj ZG za Slovence

■ Četrtek, 26. 3.,

ob 19.30: **Georg Bauernfeind**: kabaret; ob 20.30 **Soundso** (glasb. skupina iz Linza; ob 22. uri: koncert **Grind 6** – funk

■ Petek, 27. 3.,

ob 19.30: **Diashow Africa** – surf; ob 20.30 koncert **Duo de Kora**; ob 22. uri: koncert **Wayos** – reggae in »Do It Yourself Jam Session«

Podeljevanje državljanstev

Samo 219 osebam so lani na Koroškem podelili avstrijsko državljanstvo, 119 ženskam in 100 moškim. To je v državnem merilu le 1,3 odstotka, to pa pomeni, da je v primerjavi s prejšnjim letom (1996) še 6 odstotkov manj. Iz območja bivše Jugoslavije je dobilo domovinsko pravico v Avstriji 74 oseb,

samo 16 pa jih je iz dežel Evropske unije. Iz Turčije jih je 27, iz Bosne in Hercegovine pa 25. Pet oseb je imelo status beguncev. Od števila 219 pa jih je 57 otrok, ki so dobili državljanstva zato, ker so ga dobili tudi že starši, 52 jih je dobilo državljanstvo s poroko, 45 pa jih je že vsaj deset let živelo v Avstriji.

Obisk iz Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu

V torek je sedež Zveze slovenskih organizacij obiskal ožji sodelavec državne sekretarke Logarjeve gospod Jure Žmavc v spremstvu konzula Antona Novaka in se informiral o položaju organizacije ter nekaterih vključenih organizacij.

Pogovor je tekel predvsem o političnem položaju manjšine in o uveljavljanju njenih pravic, o možnostih in ovirah. Nekaj časa je bilo seveda posvečeno tudi finančnim problemom, pri čemer je bilo poudarjeno, da je prav Slovensko šolsko najbolj ogroženo, saj bo moralo zapreti katerega od treh vrtcev, ki jih vzdržuje, če ne bo razumevanja za težave. Ne gre, da so otroci, ki obiskujejo drug vrtec, več vredni glede podpor iz Slovenije. Dr. Avguštin Malle, predsednik društva, je apeliral na Slovenijo, da prepreči tak ukrep in opozoril, da po eni strani obtožujemo občine, ker niso pripravljene odpirati dvojezičnih skupin, po drugi pa relativno mirno gledamo, kako propadajo obstoječe strukture.

V Sloveniji bodo še ta mesec obravnavali državni proračun, zato je treba pravočasno sporočiti svoje potrebe, je poudaril gošpod Žmavc. Predsednik ZSO dr. Sturm je predstavil pereč problem načina financiranja iz Slovenije, ki bo končno morala najti kriterije za podpore in pravilno razdeljevanje. Iz Slovenije so strukture, ki so blizu ZSO, dobile približno šestkrat manj kot tiste, ki so na desnici.

Pogovor je tekel tudi o problemu, ki je nastal v sosvetu zaradi nepriznanja štajerskih Slovencev, o enakopravnem obravnavanju obeh strešnih političnih organizacij in o potrebnem koordiniranju glede najbolj bistvenih vprašanj manjšine. S. W.

K & K CENTER in SPZ
vabita na predstavo

Felix Mitterer

Za idiote ni prostora

REŽIJA:
Marijan Hinteregger

v petek,
3. aprila 1998, ob 20. uri
v k & k centru v Šentjanžu

Gostuje igralska skupina
SPD Radiše

Prisrčno vabljeni!

KPD ŠMIHEL

vabi na
PREMIER LUTKOVNE IGRE

Feri Lainšček

»Brat je, škrat je, tat je«

REŽIJA Sašo Jovanovič

v nedeljo,
29. marca 1998, ob 11. uri
v farni dvorani v Šmihelu

Prisrčno vabljeni!

Spoštovane bralke in dragi bralci Slovenskega vestnika

Današnji številki je priložena zgibanka AGORA, avtonomnega gibanja odprtega radia/Arbeitsgemeinschaft offenes Radio. Preberite jo in poslušajte se tudi priložene vplačilnice, da bo končno v »koroški eter zavel svež veter«. Radio AGORA je odprt, nepridobitniški in dvojezičen radio, kakršnega dvojezična dežela, kot je Koroška, nujno potrebuje. Podprite nas!

AGORA
Badgasse 7
9020 Celovec/Klagenfurt

SIMPOZIJ OB 75-LETNICI DR. VALENTINA INZKA

Sprava kot kategorija dialoga

Ospravi kot kategoriji odnosov je tekla beseda na srečanju z dr. Valentinom Inzkom pretekli petek v Modestovem domu. Dr. Inzko je med koroško sinodo ponudil roko sprave nemškemu sodeželanu in s to gesto, ki je mnogi tedaj niso mogli ali pa ne hoteli razumeti, pomagal postaviti sinodalne sklepe na trdne temelje. Z njimi je Cerkev na Koroškem priznala obstoj dveh narodov in je iz tega potegnila pozitivne zaključke za sožitje in enakopravno sobivanje.

O spravi sta iz teološkega in filozofskega vidika spregovorila Klaus Einspieler in Vinko Ošlak. Einspieler je v svojem referatu »Odpuščanje in sprava v Svetem pismu« naglasil, da je sprava zaključek postopka »tožiti-obtožiti-odpustiti«. Cerkevna zgodovina je glede sprave polna nasprotij, vselej pa so nastopale osebe, ki so jo živele in pospeševale.

Ošlak je naglasil, da je sprava povezana s pozabo. Menil je, da bi slovenska narodna sprava stala na bolj trdnih nogah, če bi se predvsem katoliški oz. krščanski del družbe zavedal te nedvomno težke izpovedi in zahteve sprave.

Diskusija, ki so se je pod vodstvom M. Novakove udeležili pesnik Andrej Kokot, vodja DPU Jože Marketz, predsednika ZSO in NSKS Marjan Sturm in Nanti Olip in psihoterapevt Štefan Kramer, je nazadnje krenila v notranjeslovenske odnose. V svojih prispevkih pa so Kokot, Sturm in Olip, vsi trije izhajajo iz izseljenskih družin, segli v povojno zgodovino, ko so se pregnani Slovenci vračali na svoje domove in jih našli ali opustošene ali pa zasedene. Nobena od teh družin ni terjala zadoščenja, kaj šele maščevanja za storjeno zlo, ampak jih je vodilo geslo »to moramo pozabiti«. Mlajši rod je

te stvari videl drugače. Spet se je bilo treba boriti za pravice in tako je sinodalni korak sprave, ki ga je storil dr. Inzko, »šel mimo nas« (Sturm). Predsednik ZSO pa je podvomil v smisel sprave, katere končni cilj je pozaba, če ob tem manjka pedagoški element, da se je iz napak in grehov treba učiti.

Andrej Kokot je naglasil, da pogoji za odkrit dialog med Slovenci obstajajo, samo držati se je treba dogovorjenega. Taka platforma pa je bil in bi lahko

spet bil koordinacijski odbor koroških Slovencev (KOKS), ki je pred leti neslavno zamrl. Predsednik NSKS Olip je menil, da bi bila izvolitev skupnega zastopstva neke vrste sprava med Slovenci, ker bi zagotovila tudi dialog med osrednjima organizacijama. Tako Olip kot Sturm pa sta soglašala v tem, da se je treba vprašanja asimiliranih Slovencev lotevati modro in strpno.

Jože Marketz je izrazil svojo veliko zaprepačenost nad ljudmi, ki ga mrzijo zgolj zato, ker je Slovenec, Štefan Kramer pa je celo nakazal možnost ustanovitve tretje osrednje organizacije, hkrati pa je rotill obstoječi, da najdeta skupen jezik v temeljnih vprašanjih.

DRUŠTVO AWOL

Državno tožilstvo rehabilitiralo društvo

Društvo AWOL, ki se je ustanovilo z namenom, da pomaga ljudem v stiski, jim skuša priskrbeti stanovanja in delo vsaj za eno leto in ki zato dobiva podpore s strani dežele, mesta Celovec in tudi države, je lani prišlo v slabo luč. Na osnovi anonimne prijave, ki je društvu oziroma njenim nameščencem in vodjem očitala osebno korist od sredstev, je državno tožilstvo uvedlo preiskavo primera. Mediji so se razpisali in špekulacij je bilo obilo, zastopniki društva pa so zagrenjeno pripomnili, da v medijih niso razlikovali med preiskavo in obtožnico (ki je mogoča šele po preiskavi, če ta pokaže nepravilnosti).

Z olajšanjem pa so zastopniki društva prejšnji teden na tiskovni konferenci lahko sporočili javnosti, da so vsi očitki, do zadnjega, brez osnove, da je bilo delo korektno in izključno v korist socialno ogroženim. Izčrpna preiskava je bila ustavljena in s tem društvo AWOL rehabilitirano. Dr. Franci Serajnik, odvetnik, ki zastopa društvo, je poudaril, da je prejšnje poslovanje društva poslovalo pravilno in da so osebe, ki so jih dolžili zlorabe denarja, brez sence krivde.

Škoda, ki je nastala zaradi dvignjenega prahu v časopisih, je bila občutna, saj so finančni podporniki postali zadržani, bilo je ogromno dela s tem, da se je preverilo vsak listič, ne na-

zadnje pa je seveda trpel ugled društva. Angelika Hödl, poslovodkinja, je opisala težavnost delovanja v tistem času, saj tudi stranke niso vedele, če še sploh lahko delajo z AWOL. Razvoj društva je bil vržen nekako za dve leti nazaj, je dejala.

To socialno društvo ima tudi veliko stikov z drugimi dobrodelnimi organizacijami kot npr. Caritas, Katastrophenhilfe itd. Obenem pa še poziv: če ima kdo na razpolago prazno stanovanje, ga lahko ponudi društvu v najem, ki je garant za redna plačila in jih na svoje stroške tudi renovira. Brezposelni se preko društva dodatno izobražujejo, učijo poklicev in delajo v posebnih delavnicah.

S. W.

GOSPODARSTVO NE POZNA MEJA

Veliki načrti Gorenjskega sejma

Medtem ko se lastninjenje zaključuje in se »bije« vroča bitka za večinske deleže, se Poslovni prireditveni center »Gorenjski sejem« v Kranju pripravlja na novo poslovno sezono, ki bo, kot kažejo osnovni podatki, in če se ne bo zgodilo kaj dramatičnega, zelo uspešna. Skozi celo leto pričakujejo na Gorenjskem sejmu najmanj pol milijona ljudi, in zanje so pripravili pester sejmski spored.

Kot vselej bo začetek napravil Slovenski sejem gozdarstva in kmetijstva od 3. do 9. aprila. Junija bo velika mednarodna kinološka razstava CACIB, avgusta je na sporedu Gorenjski sejem, ki soupada s celovškim, v septembru sledita razstava Slovenski proizvod – slovenska kakovost in sejem Stanovanje, oktober je namenjen mednarodno priznanemu sejmu Zaščita, novembra in decembra pa so na programu Kranjski zimskošportni sejem in Miklavžev ter Božični sejem. Ob tem bosta na

sejmišču še proslava 50-letnice lovstva na Gorenjskem ter kulturno zabavna prireditev za pristan mesta Kranj.

37. Slovenski sejem kmetijstva in gozdarstva je naravnana kmetovanje, gozdarstvo in dopolnilne dejavnosti kot so kmečki turizem, domača obrt, ovčereja, kozjereja, čebelarstvo in male živali. Poleg projekta »Slovenski proizvod – slovenska kakovost« pospešuje sejem tudi projekt blagovne znamke »Zlato zrno« za dvig in krepitev ugleda biološkega kmetovanja na Slovenskem.

Na sejmu bo na 10.000 m² notranjega in 20.000 m² zunanega razstavnega prostora razstavljalo 528 neposrednih in zastopanih razstavljalcev iz Slovenije in iz tujine (76). Številna koroška podjetja bojo na sejmu zastopana preko slovenskih, direktno pa bojo v Kranju navzoči med drugim GAKU, puškarstvo Fanzoj iz Borovelj, Hassler, pušcarska šola iz Borovelj.

Uprava Gorenjskega sejma se trenutno trudi, da bi sejem »Slovenski sejem kmetijstva in gozdarstva« ter »Zaščita« postala član mednarodne sejmske zveze UFI, pridobiti pa si hoče tudi certifikat ISO 9001. V luči teh načrtov in da bi izboljšali infrastrukcijo na sejmišču, je uprava naredila investicijski program za izgradnjo, ki zajema novo halo (4.000 m²), nadgradnjo hale A (5.200 m²), večnadstropno parkirišče, gradnjo motela ter zbirnega in oskrbovalnega centra za gostinsko prireditveno področje. Torej veliki načrti, ki pa jih brez uspešno zaključenega privatizacijskega postopka ne bo mogoče udejaniti. Pri tem ima pomembno besedo 4.000 delničarjev. 13 odstotkov lastninskega deleža pa gre tudi vsem sodelavcem sejma, ki so skozi vsa leta skrbeli, da je firma brez kakršnihkoli obveznosti. Delovanje Gorenjskega sejma je pretekli teden koroški javnosti predstavil direktor Franc Ekar.

Vokviru Rožanske kulturne vigradi, v sklopu prireditev, ki v tem času potekajo po Rožu in Gurah, je bilčovsko SPD »Bilka« pripravilo predavanje z naslovom Leto 1938 in koroški Slovenci. Tema je zanimiva tudi zaradi tega, ker je letošnja 60-letnica anšlusa in glasovanja za priključitev potekala skorajda mimo našega družbenopolitičnega življenja. 50-letnica je bila mnogo bolj upoštevana, saj so bile po vsej Avstriji organizirane prireditve pod geslom Leto spomina. Tedaj so se nekatere stvari tudi postavile na pravo mesto, saj je tedanji kancler Vranitzki postavil tezo, da Avstrija ni bila le žrtev, temveč tudi soudeleženka. V politiki je bil torej po petdesetih letih do anšlusa postavljen pomemben mejnik. Zgodovinski dokumenti tudi kažejo, da so bili tedanji Avstrijci dokaj množično vključeni v dotlej ilegalno nacionalsocialistično stranko, da je na dunajskem Trgu junakov

DOMEJ V BILČOVU

Leto 1938 in koroški Slovenci

polmilijonska množica Hitlerja sprejela s huronskim navdušenjem itn. To pa še ni vse. V

Predavatelj dr. Teodor Domej

Foto: SV

nemški vojski je bilo proporcionalno nadpovprečno število Avstrijcev kot oficirjev v SA, SS in tudi v gestapu. Posebnost tega obdobja pa je nedvomno Koroška. Ta se je v avstrijskem merilu odlikovala v vsakem pogledu. Koroški nacisti Rainer, Globočnik in Mayer-Kaibitsch so bili v samem vrhu nacističnega gibanja.

Domej je na predavanju v Bilčovsu orisal zgodovinska in socialna ozadja avstrijske priključitvene evforije, prizadevanje tedanjega kanclerja Schuschnigga, da bi z glasovanjem za svobodno in neodvisno »nemško« Avstrijo še rešil prvo republiko, in

Hitlerjev odgovor na vse to, ko je prav na dan predvidenega glasovanja, 13. marca, s svojimi četami vkorakal v Avstrijo in jo brez enega strela tudi zavzel.

Za Slovence je nastala nova situacija. Organizirani v krščansko-socialni stranki in pod globokim vplivom katolicizma in tudi klerikalizma niso mogli in tudi ne zmožni delovati drugače. Njihov list Koroški Slovenec je v dneh pred 13. marcem še pozival ljudi, naj se udeležijo glasovanja in glasujejo za Avstrijo, a v prvi številki po anšlusu je na prvi strani že objavil Hitlerjevo sliko. V prispevkih je to nesrečo poskušal relativirati in je pozitivno pisal o »narodnem socializmu«, ki temelji na nacionalnih pravicah, katere bo zagotovil tudi drugim narodom. Takratni

voditelji so v nadaljnjih številkah pozivali slovensko prebivalstvo, naj na glasovanju 10. aprila glasujejo za veliko Nemčijo. Kje so bili vzroki za to (sporno) stališče? Domej je to opravičeval in prikazal kot edino možnost za preživetje narodne skupnosti. In res je bil na Koroškem, tudi v občinah z močnim deležem Slovencev, izid glasovanja več kot zadovoljiv. V nekaterih občinah, tako tudi v bilčovski, celo 100-odstoten. Kljub temu pa je ugotoviti, da so mnogi tedanji Slovenci glasovali s figo v žepu, da niso bili s srcem za tretji rajh. Nadaljni dogodki, kot so uvedba nemških otroških vrtcev v juliju 1938, odprava utrakvistične šole v septembru, zapiranje in preseljevanje slovenske duhovščine in inteligence, pa je, kot je iz »Slovenca« razvidno, sprožilo tudi proteste slovenskega vodstva, kar je bilo edinstveno v tedanji priključeni Avstriji.

J. R.

Stranke in manjšine

Kako pomembna je dejavnost ali nedejavnost avstrijskih političnih strank za razvijanje ali pobijanje slovenščine in dvojezičnosti na Koroškem, je prav te dni spet dokazal razplet dogodkov okoli dvojezične skupine v otroškem vrtcu dobrolske občine. Pred nekaj meseci je večina strankarskih zastopnikov v Borovljah glasovala proti dvojezičnosti v tamkajšnjem vrtcu. V Škofijah občina paralelno k že obstoječemu dvojezičnemu privatnemu vrtcu ustanavlja svojega javnega – enojezičnega.

Medtem ko je v zgornjih etažah, recimo v sosvetih pri zveznem kanclerstvu – Zvezi slovenskih organizacij oz. njenemu predsedniku – uspelo usmeriti delovanje manjšinskih in strankarskih zastopnikov v konstruktivno smer skupne spomenice, so se strankarski zastopniki v imenovanih občinah, torej tam, kjer imajo neko konkretno oblast, odločili proti duhu in zahtevam tega dokumenta.

Na prvi pogled bi torej človek dejal, da je vse to pač posledica ali izraz tistega bajeslovnega tristrankarskega sporazuma, ki daje tradicionalnim nemškonacionalističnim politikom zadnjo besedo pri odločitvah v zadevah slovenske manjšine na Koroškem oz. sožitja. Na drugi pogled bi ugotovil, da razdelitev vlog posameznih strank v teh protikulturnih igrah ni zmeraj ista, in da se stvari malo premikajo. Celo iz borovljskega glasovanja se da razbrati »napredek«: skupni vzgoji sovražna odločitev ni bila soglasna, temveč (samo?) večinska. Pred nekaj leti bi bila roka zastopnika samostojne slovenske liste ostala v zraku sama.

Odkar je večstrankarstvo značilno tudi za politični sistem v samostojni Sloveniji, je razgovor o tristrankarskem sporazumevanju tudi razgovor o razmerah na južni strani Alp. Nekateri politiki z desnice se zgledujejo po političnih šegah in običajih kolegov na severni strani, vsaj kar se manjšinske politike v zvezi s koroškimi Slovenci tiče. Prizadevno se trudijo, da bi postali najmanjši skupni imenovalec strankarskega dogovarjanja v Ljubljani.

Stranke in njihova dejavnost so domala odločilne za način, kako se razrešujejo vprašanja enakopravnosti oz. večkulturnosti in večjezičnosti. Pred nekaj leti je ta ugotovitev veljala samo za Avstrijo. Zdaj velja tudi za Slovenijo!

Iz vidika strankarskih aktivistov

Današnje štiri prispevke – vprašali smo strankarsko aktivne sogovornike, kakšno podobo imajo o ZSO – lahko pojmujejo kot neke vrste ogledalo. Ali je ZSO v njem razpoznavna? – odgovorov na to bo verjetno več kot le štirje.

Milan Piko

Zveza slovenskih organizacij je v zadnjih letih zablodila v odvisnost od ene politične stranke.

Načelo demokracije je, da se vsak posameznik lahko opredeli za aktivno ali manj aktivno vključitev v katerokoli politično stranko v Avstriji. Vsakdo je zmožen oceniti, katera stranka mu nudi najbolj sprejemljivo politiko.

Načelo koroških osrednjih organizacij pa naj bi bilo, da se prizadevajo za slovensko govoreče ljudstvo in za izboljšanje pravnih osnov za uveljavljanje naših pravic in naše govorice. Pri teh razmišljanjih se mi zdi važno preveriti, kako priti najboljše do zastavljenih ciljev. Posledica prepiranja med organizacijami je, da mora vsaka zagovarjati svoj obstoj ne le v bazi, temveč sploh napram celotni javnosti. Prav pri iskanju teh zagovorov je Zveza slovenskih organizacij v zadnjih letih žal zablodila v odvisnost od ene politične stranke. Vedno pravim, da zame v manjšinski politiki štejejo samo konkretna dejanja in rezultati, ne pa obljube in lepe oči. Rezultat sodelovanja Zveze slovenskih organizacij s SPÖ je v številkah povedan skoraj 0,00. Vse bolj se odraža v blatenju drugače mislečih, v negativnem informiranju o delu občinskih Enotnih list v Slovenskem vestniku, ter v pospeševanju prepira med organizacijami ... Pri tem se pozabi, da Slovenci v bazi želimo ohraniti slovensko govori-

co in kulturo, ni nam za programe, ki jih nihče ne razume.

ZSO predlagam, da pri naslednjem občnem zboru zastavi cilje pri stikih s političnimi strankami tako, da bomo vsi čutili, da nam pri uresničevanju naših prizadevanj pomaga. Kot strešna organizacija ima nalogo, da se kot Zveza slovenskih organizacij pri vseh strankah zavzame za naša prizadevanja. V primeru, da to zaradi organiziranosti raznih oseb pri ZSO ni mogoče, je naloga občnega zbora, da zastavi cilje in usmerjenost politike Zveze slovenskih organizacij, ki so za odboje obvezujoči.

Ana Blatnik

Odprta in moderna usmerjenost ZSO je potrebna za konstruktivno sožitje.

Takole bi uvrstila ZSO z vidika SPÖ: Socialdemokrati se v mnogih točkah strinjajo z Zvezo slovenskih organizacij, eno izmed društveno organiziranih zastopnic koroških Slovencev. Najvažnejše točke, ki so blizu svetovnemu nazoru SPÖ, so te:

- ZSO poudarja pluralnost in multikulturnost koroške družbe na splošno in slovenske narodne skupnosti posebej;
- ne dela razlik med narodno skupnostjo in koroškim večinskim prebivalstvom razen na področju kulture in materinega jezika;

Marjeta Einspieler

Korigirati izključno orientacijo na gremijsko politiko.

Zveza slovenskih organizacij je nastala iz Osvobodilne fronte in taka je bila njena podoba v povojnih letih. V sedemdesetih in osemdesetih letih se je kot taka povezala s solidarnostnimi gibanji demokratičnih in levih nemško govorečih sil. Ko so ta gibanja iz raznih raz-

logov usahnila, se je prilagodila trendu depolitizacije. Ta izvira v glavnem iz neoliberalnih reform, ki so pravo nasprotje vsakega integracijskega programa, se pravi tudi programa ZSO. Zato se bo morala tudi kot manjšinska organizacija spoprijeti s kulturnimi, gospodarskimi, političnimi itd. posledicami protisocialnih reform. Dejavnost organizacije pa se je v zadnjih letih zredčila na komunikacijo z vrhovi oblasti, in ZSO je skorajda zgubila svoj imidž akcijsko orientirane – leve – organizacije.

Na prejšnjem občnem zboru je bila sklenjena orientacija na interkulturalnost; življenjski svet delavstva, ki je glavni nosilec interkulturalnosti, pa se v tem ni zrcalil. Resda je bila na zveznem nivoju sprejeta spomenica narodnih skupnosti, ZSO kot strešna organizacija pa ni razvila političnega delovnega programa za vsakdanjo rabo. Celo Rizzijevo društvo, ki se je pojmovalo kot uresničitev njenega interkulturalnega delovanja, je zamrlo.

Interkulturalna orientacija meri v prazno, če ni povezana z antifašistično in antirasistično akcijo in z vsakodnevnim življenjem ljudi. Da se tega zaveda, je za ZSO bitno.

Menim, da je treba izključno orientacijo na gremijsko politiko korigirati in se zmeniti za akcijski program, ki bo privlačen za ljudi obeh narodnosti. Kot sodelavka slovenske sekcije KPA ZSO želim, da bo spet postala aktiven in kreativen člen v vrsti avstrijskih naprednih sil.

- zastopa moderno, odprto narodnostno politiko v smislu evropske koncepcije;
 - se ne organizira na strankarsko-politični osnovi, temveč se prizadeva v prvi vrsti za kulturni in jezikovni razvoj narodne skupnosti;
 - kar se tiče »političnega zastopstva«, se zavzema za integracijski model, to pa zato, ker se zaveda, da so tudi med pripadniki narodne skupnosti – kakor v vsaki družbi – različni politični svetovni nazori;
 - se strankarsko-politično ne da voditi s strani Republike Slovenije, kaj šele, da bi se ji celo podrejala.
- Iz vseh teh važnih, načelnih pozicij se razvija odprta in moderna usmerjenost, ki je važna in potrebna za konstruktivno sožitje večine z manjšino.

Terezija Stoitsits

Kdor ne bo ujel koraka s časom, bo sčasoma izginil.

Veliki politični bloki in enoviti sistemi imajo svojo bodočnost že za seboj. Vsi govorijo o globalizaciji, le redki pa tudi o tem, da ta povzroča tudi individualizacijo. Danes se ljudje zavestno odločajo za enega izmed mnogih življenjskih stilov, in te stile pojmujejo za enakovredne. Velike stranke, sindikati, vsi občutijo ta novi razvoj v naši družbi. Ljudje so odkrili svojo novo svobodo, in del te je tudi bolj odprt odnos do lastnega izvora in identitete. S to novo realnostjo se bodo morale spoprijazniti tudi organizacije manjšin.

Zato je treba zmeraj spet najti zaveznitva, ki presegajo strankarske meje; obenem pa bo

treba sodelovati tudi preko etničnih in jezikovnih meja. Samo po tej poti bo mogoče zadovoljiti – dandanes zelo mnogolike – potrebe pripadnikov manjšin. Kdor se bo vezal na strankarske bloke ali pa bo zašel v slepo ulico nacionalizma, bo kmalu na koncu svoje poti. Taka vrsta politike nima bodočnosti. Kdor ne bo ujel koraka s časom, bo sčasoma zginil.

Kot govornica manjšin avstrijskih Zelenih upam, da bo Zveza slovenskih organizacij na Koroškem uspešno ubrala to pot v naslednje tisočletje. Seveda so reforme prav na področju etničnih manjšin povezane z mnogimi težavami in skrbmi. Ker pa manjšine morejo živeti samo, če se razvijajo in se ne dajo ohromiti od tradicij in folklorizma, še prav posebej upam, da bo ZSO uspelo najti pravilne odgovore na vprašanja bodočnosti v večjezični Avstriji.

Manjšine v strankah

SPÖ: v okrilju koroške socialdemokracije obstaja »Delovna skupnost avstrijskih narodnosti«, ki jo vodi Ana Blatnik iz Bilčovsa.

Zeleni: Programska osnova je dokument z naslovom »Za novo kulturo sožitja«. Manjšine imajo znotraj stranke lastno strukturo, t. i. »10. zvezno deželo«.

Enotna lista: Njen vrh jo znotraj manjšine predstavlja kot »narodno«, predvsem na občinski ravni pa se njene liste čedalje bolj usmerjajo dvojezično.

KPA: Po večletni abstinenci v manjšinskem vprašanju se snuje slovenska sekcija KPA.

Tim Wüster

Veronika Boschitz

Martin Höck

Foto: SV

POMLADNA ARENA

V Šentjanžu z literaturo, slikami in glasbo

MLADINA je rada med seboj, radi pokažejo drug drugemu, česa so sposobni, želijo imeti svoj prostor, kjer lahko ustvarjajo po svojih zamislih. k & k center v Šentjanžu v Rožu je postal nepogrešljiv za mlade, in če imajo že svoj prostor, ga tudi redno obiskujejo in napolnjujejo.

Mladi prosvetaši v Šentjanžu so pozdravili pomlad s predstavitev mladim ustvarjalcev: po stenah visijo slike Hannesa Gröblacherja, Davida Kassla, Mateja Merkača, Julie Popprath, Martina Valenta, Dite Latifi in Carima Shafika, slike, ki ustvarjajo zanimiv in svež ambient v kulturnem

domu; kljub mladosti avtoric in avtorjev je kar precejšnje zanimanje tudi za njihov nakup.

Ceprav je večina obiskovalcev že videla najnovejše filme »mladja« Koroške dijaške zveze, so si jih mnogi ogledali še enkrat, med posameznimi filmi pa so iz svojih literarnih stvaritev brali Tim Wüster, ki se tematike loteva že kar na filozofski način in je tudi eden od piscev scenarijev za filme, potem nemško govoreči Martin Höck in Veronika Boschitz z dvojezičnimi pesmimi.

Koncert Shiva Lakritz pa je bil tako rekoč »razprodan« in dvorana je bila že kar premaj-

hna. Nekateri so sicer nekoliko jadikovali, da je za zabavo vedno več interesentov kot za umetnost, toda – drugače še nikoli ni bilo in obisk je bil nad vse zadovoljiv.

Srečanje ob »Pomladni areni« pa je bilo v prvi vrsti namenjeno srečanju slovensko in nemško govoreče mladine. Slednja je tudi prišla, a bolj iz Celovca kot iz domačega kraja. Štefan Kramer je nedavno rekel: če prvi korak ne uspe, je treba toliko časa ostati pri njem, da ti končno uspe. V tem smislu vse najboljše za nadaljnje delo, mladi Šentjanščani!

S. W.

OB 60-LETNICI PRIKLJUČITVE

Težki čas, ne vrni se!

Šestdeseto obletnico priključitve Avstrije k nacistični Nemčiji smo v naši kulturni zagnanosti nekako zanemarili. O njej je bilo sicer nekaj govora v avstrijskih medijih, tudi v koroški televiziji, a med Slovenci, ki pa so bili ob tem vendarle v posebni situaciji, je bilo tokrat le malo govora. Nekako teden dni po obletnici pa se je vendarle v šentjanškem društvu spet pojavil film pričevanj pod motom »Težki čas, ne vrni se«, ki ga je zgodovinar Štefan

Pinter posnel v precej snežnem januarju pred desetimi leti ob 50. obletnici, v letu spomina.

Zanimanje občinstva je bilo presenetljivo veliko, ljudje so skoraj do zadnjega mesta napolnili dokaj veliko predavalnico, žal pa so med pripovedovalci nekateri že pokojni, nekateri pa se zaradi starosti niso mogli več udeležiti tega večera. Prav zaradi tega pa je Pinterjev filmski zapis še bolj dragocen za nas in za naše rodove.

J. R.

GLOBAŠKI KULTURNI TEDEN

Začetek z bogatim pevskim koncertom

Globaški otroško-mladinski zbor »Živ-žav«, ki ga vodi Travdi Lipusch

Foto: SV

PRED 26 leti so zagnani mladi člani SKD »Globasnica« iskali poti in možnosti, kako udeležiti izobraževalni namen društva, hkrati pa k sodelovanju pritegniti čim več ljudi. In v dolgih razpravah se je rodila zamisel o Globaškem kulturnem tednu, ki je takrat pomenila velik premik v kulturnem delovanju krajevnih društev. In ta teden se je v dobrem četrtnoletju razvil v osrednjo občinsko ter pomembno podjunsko kulturno prireditev, ki se je vsa leta odlikovala s pestrostjo in zanimivim sporedom. Koncerti, predavanja, razprave, razstave, plesi, pa še mnogo drugega se je zvrstilo v preteklih 25 letih.

Letošnji 26. kulturni teden so Globašani v duhu odpiranja in povezave vpletli v zbljujočo

zamisel »Brez meja – senza confini – ohne Grenzen«, ki bo svoj višek dosegla prihodnjo nedeljo.

Začetek drugega četrtnoletja kulturnega tedna pa – in to Globašane še posebej veseli – soupada s 95-letnico ustanovitve društva, ki jo bojo slavili v teku leta.

Predsednik SKD »Globasnica« Štefan Božič je na otvoritvi tedna minulo nedeljo, 22. marca zvečer, v ljudski šoli posebej naglasil pomen in vlogo kulturnega tedna pri krepitvi sožitja na vasi in v občini ter preko deželnih meja, kajti ta plemenita naloga je v celoti v smislu evropskega duha odprtih in prijateljskih odnosov med narodi. Naglasil pa je, da sem sodi tudi skrb za lepo materinščino.

Da globaško kulturno društ-

vo zares lahko z optimizmom zre v prihodnost, je potrdil otroško-mladinski zbor »Živ-žav«. Okoli petdeset malčkov in mladincev je pod vodstvom Travdi Lipusch zapelo in zagodilo, da jih je bilo veselje gledati in poslušati. Kdor ve, koliko truda in pedagoških sposobnosti je potrebno, da takšna skupina obstaja v času in prostoru, bo opravljeno delo tudi znal primerno oceniti.

Iz sosesčine so prišli zbori in skupine »A capella« iz Dobrle vasi, »Vox« in »Foltej Hartman« iz Pliberka in »Oktet Suha« ter s pesmijo uvedli v 26. Globaški kulturni teden. Številno občinstvo je bilo nad kvaliteten petjem zelo navdušeno, predvsem pa jih je veselilo, da domačin Dominik Hudl odlično vodi »Foltejev« zbor.

»OD PLIBERKA DO TRABERKA«
31. zaključni koncert na Ravnah

Revija »Od Pliberka do Traberka«, ki zajema obmejno področje Podjune in tisti del Koroške, ki leži v Sloveniji, je verjetno še vedno najbolj odmevna in priljubljena oblika sodelovanja med ljudmi, ki jih pravzaprav loči samo državna meja. Več kot mesec dni so se pevski zbori srečevali na raznih koncertih na obeh straneh meje. Iz avstrijske Koroške že od vsega začetka pri tej reviji sodeluje moški pevski zbor »Foltej Hartman« iz Pliberka.

Na zaključnem koncertu preteklo soboto v športni dvorani

na Ravnah je sodelovalo 18 zborov in pevskih skupin. Iz Pliberka so gostovali vsi trije slovenski zbori: »Foltej Hartman«, »Podjuna« in »Kralj Matjaž«. Čeprav tokrat dvorana ni bila tako polna kot prejšnja leta, pa je vendarle treba pozitivno zabeležiti, da so se v slovenskem delu Koroške pevski zbori pomnožili in jih je nekaj vmes, ki skrbijo za kvalitetno raven zborovskega petja. Pri tem pa prav nič ne zaostajajo pliberški zbori. Vsi trije so se predstavili z lepim, ubranim petjem.

Škoda je le, da za zaključek masovne pevske revije ni na razpolago ustrežnejšega prostora kot je športna dvorana. Morda pa bo v prihodnje to vrzel lahko zapolnil nastajajoči pliberški kulturni dom.

Kulturne novice

Kontaktne leče

Včeraj, v sredo, se je v okviru Kontaktne leče, ki jo organizirajo dijaki slovenske gimnazije, začel niz prireditev, trajale pa bodo vse do petka, 27. marca zvečer. Prvi dan so ob 17. uri nastopile glasbene skupine Concrete Eden, Störsender in Subsonic, ob 19. uri je bilo literarno branje mladim, ob pol devetih zvečer glasbena skupina iz Hrvaške Bambi Molesters – surf. Program je ob 22. uri zaključil koncert Benzol. Današnji in jutrišnji program je razviden iz sporeda, vsem bralcem, predvsem mlajšim, pa priporočamo, da se udeležijo prireditev v Ballhausu na St. Veiter Ringu 22H, in tako

podprejo prizadevanja naših mladih dijakov.

Koroška in Primorska pojeta

V okvir množičnega pevskega gibanja »Primorska poje«, ki prav v tem času poteka po vsej Primorski na obeh straneh slovensko-italijanske meje in tako na najboljši način združuje pevsko kulturo, se kot del enotnega kulturnega prostora vključujejo tudi koroški slovenski zbori. Preteklo nedeljo so v kulturnem centru v Trbižu peli Oktet Suha, Vox Pliberka, A Cappella Iz Dobrle vasi, STEM Globasnica, Nomos Škocjan, Bratje Smrtnik in družina Zwitter.

KONCERT TREH KULTUR V HODIŠAH

Pesem naj združuje!

Teško je reči, kdo je v dvorano počitniškega centra na Plešerki v Hodišah privabil tako veliko množico ljudi, ali »Die fünf Gailtaler« ali Oktet Suha. Verjetno oboji: bolj slovensko publiko Sušani, bolj nemško pa Ziljani. Vmes so bili še zanimivi Italijani, iz Slovenije pa »Kapljica(e) ljubezni«.

Koncert je kot se spodobi začel domači Hodiški okteti, ki ga po novem vodi Pepi Čimžar, strokovno pa mu pomaga Jožko Pack. Glede na precejšnje menjave je zapel še nekoliko plehko in bojazljivo.

Koncertu je dinamiko vplivala Danica Urschitz s svojo simpatično povezavo v obeh je-

Z vztrajno voljo bo že šlo – Hodiški okteti

Foto: SV

bolj primerno za »somerfrišlerje« poleti, katerim je samo za zabavo. K izvedbi nič kritike, vsebina pesmi kot npr. Kein Schwein ruft mich an ali Mein

njihov način prepevanja je bil nekoliko preokoren za sicer razgibano prireditelje. Zboru bi očital tudi to, da med Slovence prihaja brez slovenske pesmi, čeprav vemo, da prav v njihovi bližini živi številna slovenska narodna skupnost.

No, in še k Suškemu oktetu. Ta dobitnik evropske nagrade za ohranjanje in razvoj ljudske pesmi, kakor ga je predstavila moderatorica Danica, je menda ob vsakem nastopu boljši. Resno delo se mu obrestuje, ima odličnega umetniškega vodjo, člani pa so si osvojili dokaj visok pozitiven odnos do umetnosti. Njihov repertoar razen pesmi V Gorjah zvoni je sicer že utečen, izvedba pa je na visoki umetniški ravni. V prvem delu nastopa sta navdušili ruska Dvanadcat razbojnikov v basu Solu Sigija Kolterja in pa Mlatiči, drugi del, katerega pa bi moral režiser prireditve postaviti za zaključek, pa je vseboval

kleiner grüner Kaktus, pa je bila kar krepko pod nivojem njihovega sicer dostojnega nastopa.

Nastop moškega zbora Gruppo vocale Farra iz Italije,

Zbor Gruppo vocale Farra iz Italije

Foto: SV

zikihi, in ta je takoj za tem predstavila dekliški kvartet »Kapljica ljubezni« iz Šenčurja pri Kranju. Simpatična dekleta, vsaka posebej kapljica ljubezni in vredna greha, so kot posameznice delovale zelo samostojno, glasovno krepko, na mestih pa njihovo zlitje ni bilo najbolj žlahtno. Upale so si zapeti celo Nma čriez jizaro, kar je za skupine iz Slovenije ob naših razvajenih ušesih dokaj pogumno.

»Pet Ziljanov«, kakor bi se jim reklo po slovensko, je v prvem nastopu zapelo tri zilske semanjske pesmi in tisto o sobotni noči. Njihovi značilni glasovi so nam pričarali petje pod lipo ob njihovih tako ekratnih tradicionalnih praznikih. Pohvaliti jih je treba, da res gojijo živo zilsko obredno pesem in vanjo brez predsodkov vključujejo tudi slovenska besedila.

Drugi del njihovega koncerta pa je obsegal predvsem zabavne pesmi. Kar nekoliko prece-neno blago za resno občinstvo,

Pet Ziljanov – odlični v izvedbi semanjskih pesmi

Foto: SV

tam nekje iz bližine Gorice je obetal več. Z dirigentom vred deset moških se je predstavilo z dokaj zahtevnim programom, ki pa zaradi premajhnega števila glasov ni zazvenel. Tudi

tudi zahtevni Igraj kolce in Vinski bratje, za zaključek pa še tisto o Anzeju in Johannesu. Prav ta pa bi bila najbolj primer-na za zaključno pesem koncerta. Na koncertu je bilo poleg velike množice obiskovalcev tudi precej častnih gostov. Teh sicer niso posebej pozdravljali, k besedi pa se je oglašil novi hodiški župan Oleschko (F), se lepo izrazil o slovenski kulturi in za prireditev čestital hodiškemu prosvetnemu društvu »Zvezda«.

Prireditelji so po uspelem koncertu kar žareli, saj njihov velikanski trud ni bil zaman. Pesem je združila nastopajoče in tudi obiskovalce in tako so še kar nekaj časa ostali skupaj in še marsikatero zapeli.

Jože Rovšek

Pesem tudi dejansko združuje – na primer »Kapljice ljubezni« in nekatere Sušane

Foto: SV

RUDI BENETIK V WOLFSBERGU

Tvegaj je vstop v drug miselni svet

Prejšnji četrtek, v Wolfsburgu. Galerija v nekdanji lični minoritski cerkvi je cilj večine tistih, ki so ob sedmih zvečer še na cesti. Ta večer je razstavljal v labotski prestolnici Rudi Benetik in kdor se vsaj malo spozna na umetnost, seveda ni manjkal na vernisaži. Celo iz Celovca in iz Velinje vasi so prišli umetnostni sladokusci.

Rudi Benetik je namreč na pobudo krajevnega Rotary kluba pripravil zares opulentno razstavo, ki obsega in predstavlja širok pas njegovega ustvarjalstva, kjer pa seveda prednjačijo slike z ultramarinsko dominanco. Benetik je tokrat segel daleč preko

evropskih civilizacijskih in miselnih razsežnosti in se tako rekoč pustil v eksperimentalno potovanje skozi japonsko miselnost in umetnost, ki ji je svoj pečat vtisnil prav budizem zen.

Benetik v minoritski galeriji razstavlja pretežno slike z ultramarinsko dominanco, močno pa izstopajo njegovi objekti ter tri barvasto docela odstopajoče slike. To pomeni, da razstavo ne bogati samo njena japonska dimenzija, ampak prav napetost med razstavljenimi slikami in objekti, ki z dvema prostorskima nivojema zadobiva še dodatno moč. Med gosti vernisaže je bil tudi dolgoletni Benetikov umetniški spremljalec in ose-

ni prijatelj Bogdan Borčič (na sliki desno), ki je bil kot ivsi drugi navdušen nad razstavo. Benetik pa v Wolfsburgu ni prišel praznih rok. Za socialne namene kluba Rotary je podaril tri slike, ki so jih potem izžrebali med obiskovalci.

KLAUS OTTOMEYER Z NOVO KNJIGO

Mirzadas Geschichte und Ein Brief an Sieglinde Tschabuschnig

Kriegstrauma, Identität und Vorurteil

»Če bi se bolj ukvarjali s travmami, bi bilo bolje tudi za politiko, bilo bi manj možnosti militariziranja družbe« (Klaus Ottomeyer).

Kje so korenine travm, zakaj nastajajo sovraštva, zakaj so vselej na eni strani žrtve in na drugi storilci? Zakaj se večina ne ukvarja rada z žrtvami, jim ne nudi pomoči? Veliko tega in še več je napisal in opisal v svoji zadnji knjigi univerzitetni profesor in psiholog dr. Klaus Ottomeyer. Žrtve nasilja so ponavadi žrtve dvakrat: drugič kot slaba vest družbe, ki se noče soočiti s trpljenjem. Knjiga je izšla pri založbi DRAVA, kjer je avtor izdal že knjigi »Haider und sein Kampf« ter »Ein Brief an Sieglinde Tschabuschnig«, slednja je integrirana tudi v zadnjo knjigo – na predstavitveni tiskovni konferenci je bilo živo zanimanje zanjo.

Predstavili so jo – poleg avtorja – še namestnik deželnega glavarja Michael Ausserwinkler, predsednica delovne skupnosti »Narodnosti v SPÖ« Ana Blatnik, na kratko pa še založni-

ca Helga Mračnikar in njen sodelavec Thomas Busch. Ottomeyer je omenil aktualni primer, ko je mestni svetnik Gassner napadel Lipušev govor v slovenščini ob odprtju Musilove hiše; po svoje sta vsak zase žrtvi, tako Gassner kot Lipuš in očitno ne bo držalo, da čas celi rane. Ausserwinkler je poudaril pomen spoprijemanja družbe z zgodovino in s travmami in omenil, kakšen odziv je bil ob razstavi o wehrmachtu. Nenadoma so vojni veterani hoteli govoriti o dogodkih, o katerih poprej vse življenje niso.

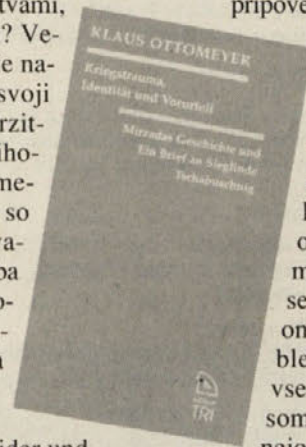
Ana Blatnik, ki je neutrudna v ustvarjanju dialoga med slovensko in nemško govorečimi, je govorila o lastnih izkušnjah ob pogovorih po občinah in o pripovedovanjih očeta, ki

še danes ne najde pravih besed za strahote vojne, saj so neizrekljive. Po občinah pa je dožive-la fenomen, ki ga opisuje tudi Ottomeyer: v začetku se vsi trudijo, da bi omalovaževali probleme, češ saj je vse v redu. Šele sčasoma travme izbruhnejo na dan.

Ausserwinkler in Ottomeyer sta družno ugotovila, da je za žrtve vse premalo pogovornih partnerjev in institucij. Prav na pobudo slednjega in s pomočjo prvega pa je v načrtu ustanovitev foruma na Koroškem za psihološko pomoč žrtvam.

Knjiga je v nemščini, stane pa 248 šilingov.

S. W.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 26. 3.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
19.00 Predavanje »Nemška manjšina v Sloveniji«.
Predavatelj: prof. Doris Debenjak, August Grill
ŽITARA VAS, v KUMST – KUMST in SPD »Trta«
19.30 Modestov dom se predstavlja. Ponovitev domskega praznika.
GLOBASNICA, v gostilni Hudl – Globasnica in Šteben
20.00 Predavanje »Otroške bolezni«. Pred. dr. Marta Rutar-Stadler

PETEK, 27. 3.

- TINJE, v Domu – KIS
10.00 Uspešna prireja mleka in mesa. Seminar za govedorejce
(do 16. ure)
CELOVEC, v Tischlerjevi dvorani – KKZ
19.00 Občni zbor Krščanske kulturne zveze
MOHLIČE, dušnopastirski urad – Kat. prosveta Mohliče
19.30 Kinder – Eltern – Lehrer. Chancen und Probleme
in der Zusammenarbeit; predavanje
ŠENTPETER PRI ŠENTJAKOBU, v VŠGP – SPD Rož
19.30 E. Ionesco: »Plešasta pevka« (antiigra).
Nastopa: mladinska igralska skupina SPD »Bilka«
BOROVLE, pri Cingelcu na Trati
20.00 Načrti regije Carnica za leto 1998.
Pred. DI Franz Rauchenberger
DUNAJ, klub KŠSD, Mondscheing. 11 – KSŠSD
20.00 Predstavitve novih filmov »mladije«
BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje
20.00 Načrti regije Carnica v Rožu za leto 1998.
Predava: DI Franz Rauchenberger

SOBOTA, 28. 3.

- BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje
19.00 Igra »Plešasta pevka«. Nastopa: mlad. igr. skupina SPD »Bilka«
LOČILO, v Posojilnici, 1. nadst. – SPD »Dobrač«
19.00 F. Mitterer: »Za idiote ni prostora«;
gostuje igr. skupina z Radiš
ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD Danica
19.30 Predavanje: Telo, duh in duša v ravovesju. Kako vplivajo.
Bachove cvetlice (Bachblüten) na energetski tok?
(Ludmilla Zwitter)
ŠKOFIČE, v Posojilnici – SPD Edinost
20.00 Naravni vrt. Predavateljica: Tatjana Angerer
OSOJE, Feriendorf – gledališki festival
20.30 S. Makarovič: »Sapramiška«, igra skupina »Mi smo mi«

NEDELJA, 29. 3.

- GLOBASNICA – SKD Globasnica in SPD Edinost Šteben
10.00 Medobčinsko srečanje treh dežel. Nato godba na pihala,
srečanje občinskih odbornikov treh dežel, ob 14.30 koncert
s predstavitev Goriških brd in pokušnja vin
ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
10.30 Lutkovna igra »Sapramiška« (Svetlana Makarovič). Gostuje:
Lutkovna skupina »Mi smo mi« iz Celovca; režija: Tine Varl
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
11.00 Premiera lutkovne igre »Brat je Škrat je Tat je«.
Nastopa: skupina BUBA iz Šmihela, režija S. Jovanović
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD Zarja
11.00 Gledališka predstava »Medved Pu« (A. A. Milne).
Nastopa skupina »Teatr brez ...«
SVEČE, pri Adamu
12.00 Dan domačih jedi

TOREK, 31. 3.

- PLIBERK, v Posojilnici – SPD »Edinost«
20.00 »Mali ljudje na veliki poti«. Predstavitve knjige Lipeja
Kolenika; glasbeni okvir MoPZ »Foltej Hartman«

SREDA, 1. 4.

- ŠTEBEN, v gostilni Erschen – Globasnica in Šteben
20.00 Predavanje »Novi zakon za vozniško dovoljenje,
0,5 promilov«. pred. komandant Schippl

PETEK, 3. 4.

- ŠENTJAKOB, v regionalnem centru – KIS
10.00 Uspešna prireja mleka in mesa (Interreg)
Seminar za živinorejce
DVOR PRI VRBI, v cerkvi
19.00 Sv. maša za rajne in žive pevce in pevke, podpornice in
podpornike zbora »Jakob Petelin Gallus«; po maši koncert
ČEPIČE, pri Juenni – SKD Globasnica in SPD »Edinost« Šteben
20.00 Filmski večer in dia-predavanje
ROŽEK, Galerija Šikoronja
20.00 Gunda König bere pesmi na temo »Erste Liebe«.
(Selma Meerbaum in Paul Celan)
ŠENTJANŽ, v k & k centru – k & k in SPZ
20.00 F. Mitterer: »Za idiote ni prostora«. Gost. SPD »Radiše«
SELE, v farni cerkvi – PD Sele
20.30 Koncert »Pesem upanja«; nastopa zbor »Rož«,
vodi Lajko Milisavljevič. Vigredni velikonočni bazar!

SOBOTA, 4. 4.

- GLOBASNICA, pri Šoštarju – Globasnica in Šteben
14.30 Otroški popoldan z lutkovno predstavo »Rdeča kapica«
in z otroško olimpijado

4. festival otroške in mladinske knjige

1. aprila 1998 v ljudski šoli v Bilčovsu
2. aprila 1998 v ljudski šoli v Selah
3. aprila 1998 v ljudski šoli v Straji vasi

SPORED:

- 8.30 Igra z otroki »Knjiga nastaja« –
Obisk pisateljice Elisabeth Streit-Maier.
9.30 Lutkovna igra »Zmeda v deželi knjig«.
Kviz, žrebanje nagrad
19.30 »Primerna knjiga za primerno starost« –
mag. Milena Blažič svetuje staršem

Od 8. do 20. ure vselej razstava slovenskih
otroških in mladinskih knjig

PRIREDITELJI: Slovenska prosvetna zveza, Krščanska kulturna zveza,
deželni šolski svet za Koroško, založbi »Drava« in »Mohor-
jeva«, knjigarni »Naša knjiga« in Mohorjeva, slovenski spo-
red ORF, društvo Mladi rod

SPD »SRCE« vabi v ponedeljek, 30. marca 1998, ob 20. uri
v kulturnem domu v Dobrli vasi na

skupen pogovor o trenutni situaciji v Dobrli vasi

PRISOTNA dr. Marjan Sturm, predsednik ZSO
in Nanti Olip, predsednik NSKS

Vsi Dobrolčani prisrčno vabljeni!

Ob pozdravnem progra-
mu, igri in pesmi se
starši in bodoči prvo-
šolčki lahko seznajajo s
šolo, učitelji in učenci.

Javno dvojezično šolo
odlikujejo: ● zgleden
dvo- in večjezični pouk
(angleščina od 2. razreda in
italijanščina od 3. razreda da-
lje) ● različne učne metode
(svobodno, samostojno, igri-
vo, projektno usmerjeno, so-
cialno, ustvarjalno in povezo-

JAVNA DVOJEZIČNA LJUDSKA ŠOLA
v Celovcu, 9020, Ebenthaler Str. 24

VPISOVANJE
praznik ob vpisu

28. marca 1998 ob 9. uri

valno učenje) ● šolski vstop
brez ločevanja šoloobveznih in
dispenznih otrok (predšolska
stopnja je vključena v 1. šol-
sko stopnjo, otroke poučujeta
dva učitelja). V neposredni
bližini sta popoldansko var-

Joško Müller iz Vogrč – 50.
rojstni dan in god; Tini Malle
iz Železne Kaple – rojstni dan;
Fani Potočnik iz Železne Ka-
ple – 50. rojstni dan; Andrej
Ogris iz Šmarjete v Rožu – roj-
stni dan; Ferdinand Woschitz
Dolnje vasi pri Šmarjeti – 88.
rojstni dan; Bernard Maurel s
Ponikve pod Peco – 35. rojstni
dan; Franc Starz iz Škocijana
– 50. rojstni dan; Mici Ress-
mann z Reke – rojstni dan;
Fini Juritsch iz Štebna – rojst-
ni dan; Eli Schüttelkopf iz Ve-
like vasi – rojstni dan; Hedwig
Fera iz Večne vasi – 60. rojstni
dan; Marija Lesjak iz Svaten –

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJE

- ČETRTEK, 26. 3.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
PETEK, 27. 3.
18.10 Kulturna obzorja
SOBOTA, 28. 3.
6.08 Od pesmi do pesmi – od
srca do srca
NEDELJA, 29. 3.
6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
(H. Lampichler)
18.00 Za vesel konec tedna
PONEDELJEK, 30. 3.
18.10 »Kratek stik«
TOREK, 31. 3.
18.10 Otroška oddaja
SREDA, 1. 4.
18.10 Glasbena mavrica
21.04 Primorski obzornik

PRAZNUJEJO

60. rojstni dan; Marija Kras-
snig iz Dobrle vasi – rojstni
dan; Ana Kežar s Horc – rojst-
ni dan; Johan Wutte v Sloven-
jah – rojstni dan; Rudi Kuneth
iz Šentjakoba – rojstni dan;
Jozi Kersche iz Sveč – osebni
praznik; Franc-Jozef Smrtnik
iz Kort – rojstni dan in god;
Franc Kosmak iz Globasnice
– rojstni dan; Janko Male s
Kota v Selah – rojstni dan; Hil-
di Supanz z Bistrice – rojstni
dan; Martina Storgl iz Lobni-
ka – 24. rojstni dan; Daniela
Novak iz Železne Kaple – ro-

stvo ABCČ in glasbena
šola.

Otroci se lahko ob po-
poldnevih sproščajo v
igri, petju, plesu, gleda-
liški dejavnosti in športu
pod strokovnim vod-
stvom posebej usposob-
ljenih vzgojiteljic.

Informacije dobite pri vodstvu
šole osebno ali po telefonu:
0463/537734.

Ravnateljica
Brigitte Hambrusch

jstni dan; Milena Novak z
Obirskega – rojstni dan; Štefan
Hribar iz Celovca – rojstni
dan; Pepi Oraže iz Lepene –
rojstni dan; Tomi Jug iz Želez-
ne Kaple – 66. rojstni dan; Jozi
Sticker iz Šentpetra – 60. rojst-
ni dan; Pepca Možina z Doba
pri Pliberku – 50. rojstni dan;
dr. Franci Serajnik iz Celovca
– rojstni dan; dr. Zdravko Ve-
lik iz Celovca – rojstni dan;
Franci Walter z Radiš – rojst-
ni dan; Kelih Pavla z Obirske-
ga – rojstni dan; Ana Wieser iz
Čahorč – rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s pose-
bnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE Jože Rovšek
ODGOVORNI UREDNIKI
Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo
Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATEL IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

PROJEKT OLIMPIJSKIH IGER 2006

Bo uspelo brez polen pod noge?

V torek so koroški predsedniki socialnih partnerjev in zastopnik sponzorjev udarili po mizi: Adam Unterrieder (politika, sindikati in delavska zbornica), Karl Koffler (gospodarska zbornica), Hermann Hirsch (združenje industrialcev) ter Wolfgang Kulterer (zastopnik velikih sponzorjev) so zahtevali, da je pri kandidaturi Koroške za olimpijske igre 2006 treba neobhodno podpreti in izvesti koncept, ki ga je izdelal generalni olimpijski menedžer Gerhard Novak.

Že sama olimpijska kandidatura da je za Koroško tako edinstvena priložnost, da bi bila skrajna napaka, če bi jo zamudili ali po zaslugi političnih spletk zapravili. Socialni partnerji sicer niso omenili nobenih imen, a skupna tiskovna konferenca dokazuje, da je že ogenj v stehi. Za izdelavo zahtevanih podlag ni več kaj dosti časa, pa tudi partnerja Slovenija in Furlanija-Juljska krajina morata pogodbo za sodelovanje še podpisati. In če doma vladajo intrige, kako naj bi v tujini ali pri partnerjih ustvarili pozitivno vzdušje za kandidaturu Koroške?

Zato je nujno potrebno, da dežela govori »z enim jezikom«, so socialni partnerji rotirali vse politične dejavnike v deželi. Ta namig je bil očitno več kot potreben, kajti deželni politiki so glede enotnosti pri kandidaturi dajali res najslabšo sliko. Svobodnjaški namestnik deželnega glavarja Grasser je celo zahteval odstop svojega

socialističnega kolege Ausserwinklerja, ker da se stvari ne premikajo na boljše.

Zastopnik bank in sponzorjev Kulterer je na tiskovni konferenci zelo trdo menil, da se na tistega, ki bo sedaj še kuhal svojo župco, lahko poživljajo. Sponzorji, to so Hypo-banka, Illbau, Siemens in energetski koncern »Verbund«, ki so doslej dali na razpolago 30 milijonov šilingov za reklamno dejavnost in so pripravljeni to vsoto še zvišati. Če pa ne bo prišlo do usklajenega nastopanja v zadevi kandidature in če ne bo izpeljan Novakov koncept, potem, tako Kulterer, se lahko zgodi, da se bojo sponzorji docela umaknili iz olimpijskega sponzorstva.

Socialni partnerji so napovedali krizni vrh v zadevi olimpijske kandidature čim bosta pogodbi podpisali tudi Slovenija in Furlanija-Juljska krajina.

Dejstvo pa je, da so se na Koroškem projekta olimpijada 2006 lotili precej dilematsko. Tik pred olimpijado v Naganu so nekateri žurnalisti opozorili na to, da je trenutni olimpijski logo v bistvu napačen. Namesto italijanske zastave se na njem vije madžarska, pa tudi olimpijski krogi so grafično predimenzionirani. Takrat je bilo še dovolj časa za popravilo oz. za izdelavo drugega loga. A storjeno ni bilo nič, sedaj pa naj bi grafični studiji v deželi v nekaj urah ustvarili nov logo. Če jim je oz. bo to uspelo, bojo pokazali pogovori z mednarodnim komitejem.

Ne zamenjajte mobbinga s slabim vzdušjem v podjetju. Mobbing je navadno borba vseh proti enemu in s tem ventil za lastne pomanjkljivosti.

Le malo konkretnih raziskav je o mobbingu, a večina znanstvenih del prihaja do zaključka, da šikane izhajajo povečini iz ene zarotniške skupine in so usmerjene proti posamezniku. V psihološki literaturi je tak položaj dobro znan pod imenom »sindrom grešnega kozla«. Izmejevalec kolega, ki ga drugi vidijo kot slabotnega ali pa vsaj drugačnega, hkrati krepi povezanost znotraj skupine kolegov. Če je skupina v svoji taktiki izmejevanja uspešna, se po navedi zgodi, da si za vlogo »zoprneža« izbere naslednjega kolego in igrice se širi.

Skandinavske študije ocenjujejo, da je v podjetjih s 1000 zaposlenimi od 12 do 25 prizadetih. Psiholog se povečini začne tam, kjer pride do sprememb v delovni skupini, kjer nov kolega vstopi v team z močnimi notranjimi čustvenimi povezavami, ki izzove prestrukturiranje skupnosti. Emocionalno izredno krepki odnosi znotraj skupine so problematični že sami po sebi, kajti često se kolegalna

IZ VIDIKA DELOJEMALCA

Povzetek iz študije

skupnost spremeni v kliko, ki se podredi kolovodjem in si išče zadovoljitve v destruktivnem obnašanju.

Žrtve mobbinga šikanirajo zelo natančno premišljenim sistemom. Najprej jih potisnejo v izolacijo. Jemljejo jim besedo, jih smešijo, šušljajo za njihovimi hrbti, izločujejo jih iz skupnih aktivnosti, kritizirajo njihovo delo, jim dodeljujejo podrejene naloge, enostavno jim ne do-

bo prostor za mobbing komajda našel. Tam bodo predstojniki vsak poskus motenja kolegalnosti zatrli že v kali. Drugače pa je, če bo vodstvo podjetja ravnalo po načelu »deli in vlada« – in niti ni tako proti temu, da se ustvarjajo skupinice.

Prvo pomoč glede mobbinga nudi urejen umik k samemu sebi. Priporoča se distanca, da bi lahko čimbolj objektivno analizirali položaj. Morda je vzrok za to le vaša prevelika občutljivost, vsaka beseda je dana na tehtnico

Šikana na delovnem mestu

pustijo, da bi se uveljavili. Včasih celo prekoračijo pooblastila ali uporabljajo nasilje. Reakcija žrtve mobbinga je umik na vseh črtah, saj se počuti od vseh kolegov napadenega. Posledice so živčnost, depresije in povečana nevarnost za nesreče.

Ali obstajajo strategije, ki bi mobberjem preprečile grdo igro, da bi sami padli v jamo, ki jo kopljejo drugim? Možnosti niso preveč dobre. Mobbing je namreč vedno tudi del kulture podjetja (katere ni ali pa je destruktivna). Tam, kjer predstojniki skrbijo za komunikativne odnose in za pozitiven stil vodstva, se

in ne uvidite, da so kolegi tudi kdaj pa kdaj slabe volje? Mobbing obstaja le tam, kjer se nehoma, sistematsko, destruktivno in s polnim namenom nastopa proti eni osebi. Če ste o tem prepričani, je treba iskati stvarnega sogovornika. To naj bi bil eden od skupine, predstojnik, delavski svet ali psiholog v podjetju. Če poskusi, da bi iznesli svoja stališča in si dali duška, ostanejo brez haska, je treba reakcijo oceniti kot poskus, da bi nekemu »zavezali usta«. Preostane le ugotovitev: treba je pretehtati, kaj je bolj važno, delovno mesto ali zdravje...

JESENICE

Razstava fotografij »19. Interklub«

V četrtek, 5. marca, so v razstavnem prostoru v Kosovi graščini na Jesenicah odprli razstavo fotografij »19. Interklub«, ki jo tradicionalno že devetnajst let

bienalno prireja Foto skupina »Prijatelji narave« (Fotogrupa »Naturfreunde«) iz Beljaka na avstrijskem Koroškem in Fotografsko društvo Jesenice. Fotografska umetnost ima to možnost, da svoje ideje, svoja videnja, lahko zelo neposredno predstavi in ljudi prepriča. To pa daje ljubiteljem te umetnosti novega poleta in samozavesti. Verjetno je to tudi vzrok, da je že pred leti prišlo do tesnejšega sodelovanja med kluboma v Beljaku in na Jesenicah. Zato so tudi redne skupne razstave rezultat skupnega navdušenja in skupnega sodelovanja, ki ne pozna niti jezikovnih niti političnih meja. Devetnajst let sodelovanja med obema kluboma je prav pomembno za ta prostor, že zlasti v pogledu sočlenja kvalitete na področju umetniške fotografije.

Z letošnjo razstavo pa je storjen korak naprej tako v kvaliteti kot v kvantiteti. Še posebno razveseljuje večja prisotnost fotografij. Selektor razstave ar-

hitekt Jakob Gnilšak, KMF FZS in član FD Radovljica je za razstavo odbral 64 del 30 avtorjev ter podelil nagrade in priznanja. Iz posameznih klubov se na razstavi predstavljajo Foto skupina »Prijatelji narave« (Foto grupa »Naturfreunde«) Beljak: Kurt Batschinski, Kurt Bindre, Wolfgang Boger, Erich Kuss, Stephan Stupnik, Eberhard Mitsche, Manfred Tasscher in Manfred Kampfer; Fotografsko društvo Jesenice: Janez Avsenik, Jana Božič, Klementina Čebulj, Uroš Černuta, Jaka Čop, Ivana Dolenc, Franci Jamar, Franci Jekler, Lojze Kerštan, Janko Klavara, Olaf Lenardič, Andrej Malenšek, Marija Malenšek, Polona Malenšek, Helena Mušič, Jani Novak, Sandi Novak, Vitomir Pretnar, Franci Sluga, Urška Stojan, Stanka Torkar in Aljoša Žnidar.

Razstava bo v Kosovi graščini na Jesenicah na ogled do 28. marca letos. Razstavljeni prostor je odprt vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure, v soboto od 10. do 12. ure, v nedeljah zaprto. L. Kerštan

Prijatelji fotografije iz Beljaka in z Jesenic na otvoritvi razstave »19. Interklub«

Foto: SV

KRIŽANKA

Sonja Wakounig

ŠTEV. 12

VODORAVNO:

1. prireditev glasbenih pevskih skupin
13. mesto v Alžiru
14. plošča, na kateri so priprave za upravljanje stroja
15. izrastek na glavi nekaterih živali
16. slov. moško ime, tudi izliv vode ali pa zastarelo za »vzhod«
17. ime am. igralca Gibsona
18. Oton Župančič
19. izdelovalec lopat
21. kemijski znak za lutecij
22. prizorišče zadnjih zimskih olimpijskih iger
24. rižovo žganje
26. ljubezensko pesništvo
28. največja celina
30. piščal iz cevčic

31. švicarski slikar in pesnik, dadaist (Hans)

33. osebni zaimsek ž. spola
34. pozno
36. središče
39. vas na Koroškem pod Košuto
41. paradiz, raj
42. ljubljanska banka
44. celosten
46. Peck Gregory
47. merilec časa
49. na obeh
50. ime filmske igralkice Basinger
51. izdelovalec parketa
53. pripadnik Avarov
54. pripadnica Italov
55. težkoča, težavnost

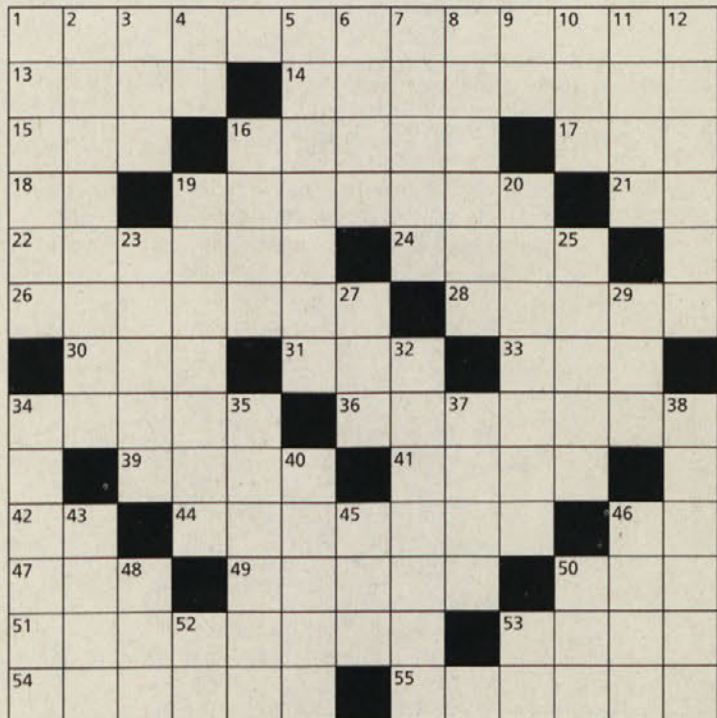
NAVPIČNO:

1. svetlobni siji okoli nebesnih teles
2. skladišče orožja
3. gol, brez obleke
4. Coward Noel
5. reža, špranja
6. vinorodna rastlina
7. pomota, napačen premislek
8. igra na srečo
9. avtom. oznaka za Ottawa
10. »pijača mornarjev«
11. velika planinska ptica
12. denar tuje države
16. nabit elektron
19. pripadnik Latincev
20. poškodba z rano
23. plemiška družina na Koroškem
25. umazana lisa
27. latinsko »umetnost«
29. ime češkega reformatorja Husa
32. francoski skladatelj (Jacques)
34. modli, vzorčne posode
35. kačja koža po levitvi
37. unikatni, samo en primerek
38. vrsta fine volne, imenovane po istoimenski ovci
40. izbrana družba
43. bližnji sorodnik
45. vzvišena pesem
46. pravilno
48. nadav, naplačilo
50. »prva« ženska
52. Karl Linné
53. prva in zadnja črka abecede

Rešitev iz zadnje številke:

VODORAVNO: 1. FLAMKA 6. SVITEK 11. VRATNITZKY 13. GK 15. KRIVINA 16. ST 17. ALK 19. ITAKA 20. ALI 21. REVEN 23. KOPUN 25. OPAL 26. KAD 28. VAZA 29. TRTAR 30. ILONA 31. TOTO 32. TLA 34. JAVA 36. OMENA 38. FIZOL 39. BAT 40. RAVNO 43. ASE 44. IN 45. SEVNOST 47. TN 48. VRATOVINA 50. STEKLO 51. ALTONA

NAVPIČNO: 1. FIGARO 2. AV 3. MRK 4. KARIN 5. ANIT 6. STIK 7. VZNAK 8. IKA 9. TY 10. KUTINA 12. IVANA 14. KLEPTOMAN 16. SLUZAVOST 18. KVARTET 20. APANAŽA 22. ELTON 24. OVOJI 26. KRT 27. DIA 31. TOBIAS 33. LIVNO 35. ALENKA 37. AREAL 38. FOSIL 41. AVTO 42. NOVA 45. SRK 46. TNT 48. VE 49. AO

NAPET FINALE V PLANICI

Primož Peterka znova zmagovalec

Zmagovalec svetovnega pokala Primož Peterka z Andrijem Widhölzlom (3) in Funakijem (2)

Foto: SV

OKROG 30.000 navdušenih gledalcev je preteklo nedeľjo v skakalnem centru v Planici, ob vznožju Bloudkove velikanke proslavilo ponovnega zmagovalca svetovnega pokala v skakanju Primoža Peterko. V areni so se zbrali številni Primoževi fan clubi iz vse Slovenije s transparenti in domačimi glasbami. Prišli pa so tudi Avstrijci in Italijani, ki so navijali za svoje leteče orle. Finalna prireditev je bila s strani organizatorjev odlično pripravljena, za red na cesti in v areni pa so skrbeli številni policisti in re-darji. Tudi za jedačo in pijačo je bilo poskrbljeno.

Do tega finala vodeči v svetovnem pokalu Avstrijec Andreas Widhölzl je imel na prvi tekmi v soboto smolo z vetrom in se je uvrstil le na 24. mesto in s tem skorajda zapravljal možnosti za osvojitev velikega kristalnega globusa. V odlični for-

mi pa so se ponovno predstavili Japonci. Noriaki Kasai je v nedeľjo s pomočjo vzgonskega vetra dosegel novo rekordno daljavo 147,5 metra in postal zmagovalec dneva pred rojstvom Hirojem Saitohom in Avstrijcem Martinom Höllwarthom. Andreas Widhölzl se je uvrstil na šesto, Primož Peterka pa na sedmo mesto.

Moravčan Peterka je v drugi seriji ob neugodnih pogojih (veter v hrbet) pristal pri daljavi 115,5 metra in svoje razočaranje izrazil tako, da se je v cilju sklonjeno glavo in ves obupan usedel v sneg. Pri zadnjih skokih pa je potekala prava drama. Po vrsti so odlično poleteli Hiroya Saitoh, Noriaki Kasai in Avstrijec Martin Höllwarth, prehiteli Kazuyoshija Funakija in mu s tem odvzeli toliko točk, da je Peterka kljub sedmemu mestu ostal prvi v skupnem

vodstvu. Veselje med gledalci je bilo nepopisno. Pri podelitvi nagrad pa je Primož s ponosom in veseljem poljubil stekleni kristalni globus in se nasmejal svojim navijačem in razuzdani publiki, ki ga je na obeh tekmah krepko podpirala. Njegov komentar o sezoni pa je bil kratak: »Začetek dober, sredina slaba, zaključek dober – vse dobro!«

Mirko Štukelj

REZULTATI-NEDELJA:

1. Noriaki Kasai (J), 147,5/131 (298,3)
2. Hiroya Saitoh (J), 138,5/136,5 (296)
3. Martin Höllwarth (A), 137,5/124,5 (272,6)
4. Kazuyoshi Funaki (J), 126,5/132 (270,8)
5. Andreas Widhölzl (A), 124/124,5 (247,8)
6. Primož Peterka (SLO), 131/115,5 (244,7)

SVETOVNI POKAL – končna razvrstitev:

1. Primož Peterka (SLO), 1253
2. Kazuyoshi Funaki (J), 1234
3. Andreas Widhölzl (A), 1208

POKAL NARODOV:

1. Japonska 5224, 2. Avstrija 3200, 3. Nemčija 3176, 4. Finska 22757, 5. Norveška 1987, 6. Slovenija 1428

3:0, dva gola pa je dal Robert Miklau. Z zmago so se Pliberčani uvrstili na odlično peto mesto, SAK pa je osmi. Austria/VSV je tesno premagala Pöllau z 1:0 in je na drugem mestu za vodečim moštvom iz Voitsberga.

SAK-Rohrbach

Nedelja, 29. 3. ob 16. uri
v Trmji vasi

M. Š.

NOGOMET

Bravo SAK in Pliberk!

Spomladansko nogometno prvenstvo se je za obe ekipe pričelo nadvse zadovoljivo. SAK je na tujem proti Lienzu podaljšal uspešnost (še nepremagan!) na tujem in osvojil eno točko (2:2). Varovanci trenerja Reinharda Telliana so ob hladnem vremenu povedli z 1:0. Gol pa je tik pred pavzo dal mladi in izredno talen-

tirani Aleksander Lessnig. Po menjavi strani pa je Kuttig v 61. minuti izkoristil napako domače obrambe in žogo poslal v mrežo – 2:0 za SAK. Upanje na zmago je bilo veliko, vendar je legionar Alempic v dresu Lienza zaslužen izenačil z dvema goloma.

Tudi Pliberk je prepričljivo premagal goste iz Zeltwega s

ODBOJKA

Dobljanke razočarane – le peto mesto!

SK Aich/Dob – Enns

1:3

Kar v bistvu skoraj nihče ni pričakoval, se je uresničilo konec preteklega tedna. S petim mestom je skupnost odbojkaric Dob/AVC zgrešila zastavljeni cilj, namreč obstoj v drugi zvezni ligi brez kvalifikacije. Ker pa je moštvo pretekli konec tedna izgubilo obe tekmi, bo moralo v začetku junija igrati kvalifikacijske tekme proti petim ekipam.

Tudi pohvala športnega koordinatorskega avstrijske odbojkar-

ske zveze Peppa Huberja, ki je bil presenečen nad nivojem igre, Dobljanke ni mogel potolažiti. Razočaranje po tekmi proti Hartbergu v soboto je bilo veliko, kajti zmaga bi pomenila celo drugo mesto, kar bi preseglo vse meje pričakovanja. Tekma je bila zelo izenačena, čeprav so bile Dobljanke z 0:2 v zaostanku, pa je bila v naslednjih dveh setih sreča na njihovi strani in tekma se je spet odločila v t. i. running scorju, ki je bil popolnoma izenačen, toda ob koncu so igralke Hartberga imele boljše živce ter tekmo odločile zase. Po točkah se je izid tekme glasil 65:65.

Dan navrh, ko bi si z zmago Dobljanke lahko zagotovile še

3. mesto pa so nesrečno podlegle nasprotnicam iz Bad Vöslaua, ki so se na lestvici uvrstile na prvo mesto. Tekma se je pričela zelo enostransko in gostje so prvi set gladko dobile. Potem pa so se zbudili številni navijači in krepko podpirali domačo ekipo – in drugi set so dobile domačinke. V tretjem setu pa so Dobljanke že vodile s 6:0, vendar set izgubile. Četrty set je bil prav tako zelo borben, vendar sreča domačinkam ni bila ravno naklonjena.

Trener Supnig: »Ekipa je ta vikend igrala zelo dobro, vendar se set žal ne konča pri desetih oz. dvanajstih točkah. Z igro sem bil zadovoljen, vendar cilja nismo dosegli.«

M. T.

Ustanovljen

»Karate in kikkoks-klub Žrelec«

Slovenska športna družina na Koroškem je pridobila novega člana! Na pobudo proponentnega komiteja na čelu z Milanom Hribernigom so preteklo sredo v Tuhah ustanovili dvojezični »Karate in kikkoks-klub Žrelec (KKŽ)«.

Novi športni klub je nastal iz karatejske sekcije Slovenskega atletskega kluba, sestavlja pa ga približno 20 aktivnih borcev z Radiš, iz Žrelca, Celovca, Kotmare vasi, Grabštanja in Blatograda. Glavni razlog za osamosvojitvev oz. ustanovitvev lastnega kluba je bil finančne narave, saj si bo klub odslej lahko sa-

mostojno potegoval za sponzorje oz. sam zaprosil za javna sredstva. Klub je tudi že zaprosil za članstvo v Slovenski športni zvezi.

Za prvega predsednika je bil soglasno izvoljen večkratni koroški prvak in trener kluba Milan Hribernig, ostali člani odbora pa so: Thomas Hribernig (podpredsednik), mag. Sonja Hribernig (tajnica), mag. Bernhard Woschitz (blagajnik), Veronika Niemetz, Peter Weißensteiner, Jan Schiemann, Maria Niemetz in Hannes Raunjak.

Druga zmaga šahistov

SŠZ/Carimpex v koroški ligi!

Šahisti Slovenske športne zveze/Carimpex I so v koroški ligi zabeležili drugo zmago in s tem novo upanje na obstanek v najvišji deželni šahovski ligi. V devetem kolu prvenstva so premagali prvo ekipo Feistritz-Paternion-Weissenstein s 3,5 : 2,5 in se – tudi zaradi visokega poraza Lienza (0:6 proti Spittalu) – izboljšali na deseto mesto na 12-mestni lestvici.

Ker pa za obstanek v ligi tokrat potrebna osvojitev vsaj devetega mesta (iz državne lige B bosta izpadli beljšaki ekipi Admira in Schachfreunde!) bo SŠZ v preostalih dveh kolih morala prehiteti ali Kötschach-Mauthen ali pa Velikovec. Cilj je vsekakor uresničljiv, saj znaša prednost Velikovca pred SŠZ eno samo točko, prednost Kötschacha pa 1,5 točke. Za zmago SŠZ/Carimpex I so tokrat poskrbeli Arnold Hattenberger, ki je slavil svojo četrto zaporedno zmago, mag. Gorazd Živkovič, Aleksander Lukan (po 1) ter dr. Jozi Amrusch (remi). Na prvi deski so gosti osvojili točko brez boja, ker iz Slovenije zaradi turnirjev na Bledu in v Mariboru ni bilo »legionarja«, na šesti deski pa je izgubil Rupert Reichmann.

SŠZ igra v predzadnjem kolu (4. aprila) v gosteh proti ekipi Magistrat Celovec, Velikovec proti Feistritz/Paternion, Kötschach pa proti Pošti. V zadnjem kolu (25. aprila) pa

imajo slovenski šahisti za nasprotnika vodeči Bekštanj, Velikovec celovski Magistrat, Kötschach pa Spittal/Ferndorf. Lienz kot enajsti pa igra še proti ASK in Wolfsbergu.

Nadaljnji korak k osvojitvi naslova pa je storil vodeči Bekštanj, ki je tokrat premagal močno ekipo Magistrat Celovec s 3,5 : 2,5. Na drugo mesto se je z zmago 6:0 nad Lienzem povzpel Spittal, na tretjem mestu pa je ekipa SG RBB iz Wolfsberga.

I. L.

LESTVICA:

1. ASKÖ Bekštanj	38 točk
2. Spittal/Ferndorf	35
3. SG RBB/WAC	33,5
4. Die Klagenfurter/KSV	33
5. Gospa Sveta	31
6. Pošta Celovec	28
7. Magistrat Celovec	26,5
8. Kötschach-Mauthen	23
9. Velikovec	22,5
10. SŠZ/Carimpex	21,5
11. SK Lienz	20,5
12. Feistritz/Paternion	11,5

Zmaga tudi za SŠZ/Posojilnica Borovlje II

Slavili so tudi šahisti SŠZ/Posojilnica Borovlje II v 3. razredu C: z zmago nad Gospo Sveto (3,5 : 2,5) so si zagovili dobro peto mesto na lestvici. Posamezni rezultati: Ivko Ferm 1, Ivan Lukan remi, Roman Weber remi, Borut Živkovič 1, Thomas Hallegger 0, Mitja Kolter remi.

I. L.

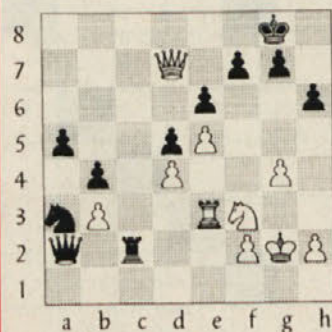
ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 10

Silvo Kovač

Golcov – Mojsejev / SZ 1970

Damino krilo belega so zasedle črne figure, ki po drugi vrsti ogrožajo tudi belega kralja. Osamljena bela dama ne more v obrambo kralju, temveč se

odloči za napad. Kako poteka obračun s črnim kraljem – začnjenja ga beli, ki je na potezi – je naloga reševalcev. Pot do zmage je zelo zanimiva!

Rešitev štev. 9

Capablanka se ne meni za napadeno trdnjavo in odigra 1...0-0-0 / veliko rokado / 2. Lh8: Po je-manju trdnjave sledi napad črne-ga po beli poševnici. 2...Se5 3.Dd1 Lf3!! Žrtev lovca, da se odpre g linija in ogrozi beli kralj. 4.gf3 / na 4.Dd4 Dh3!! 5.gh3 Tg8+ 6.Dg4 Sg4: in črni zmaga / V beli tabor sedaj vdre črna dama 4...Dh3 in beli se vda!

- ☐ Med svoje znanke bi rad/a razdelil/a oz. razposlal/a dodatne prospekte in naročam izvodov v nemščini
..... izvodov v slovenščini
- ☐ Pri projektu bi rad/a sodeloval/a tudi sicer:

Ime in priimek:

Točen naslov:

Fon/Fax/e-mail:

Pošlji na: AGORA, Badgasse 7
A-9020 Klagenfurt/Celovec
Fon/Fax: 0463/50 75 35
e-mail: agora@magnet.at

»brez meja«

»senza confini«

Izmenjava informacij in programov med svobodnimi radijskimi postajami v Evropi, predvsem v sosednji Sloveniji in Italiji, odpira pogled na pestrost kultur in na skupne razvojne cilje alpsko-jadranskega prostora.

Od A do Ž

AGORA: grška beseda za trg, sejem, zborovanje. Kratica za društvo »Avtonomno gibanje odprtega radia/Arbeitsgemeinschaft offenes Radio«.

Delavnice: tečaji za uvod v novinarsko delo in tehniko so odprti za vse interesente.

Financiranje: sloni na štirih stebrih: samoprispevek, prostovoljni prispevki poslušalcev, plačila sponzorjev, javna sredstva (za radio v manjšinskih jezikih s public-service značajem in nepridobitniško usmeritvijo).

Glasba: težiščno iz avstrijskega in alpsko-jadranskega prostora, hitparade in mainstream bodo obrobni pojav.

Kooperacijski partnerji: iniciative s področij kulture, sociale, ekologije in izobraževanja, ki bodo v lastni režiji oblikovale določene vrste oddaj.

Nosilca licence: »AGORA Korotan (AKO) Lokal-radio GmbH« (»AGORA Korotan (AKO) lokalni radio d. d. o.«). Partnerja sta organizatorično, uredniško in finančno avtonomna.

Obratna skupina: stalni/e sodelavci/ke so organizacijsko in tehnično odgovorni/e za potek oddajanja, oblikovanje okvirnega sporeda in določene težiščne oddaje.

Odprti kanal: mladinske skupine in posamezniki lahko ob tehnični asistenci oblikujejo lastne prispevke. Dostop je odprt.

Program: enotno oblikovani okvirni program bo povezoval najrazličnejše dele sporeda (govor/glasba/ v živo/pripravljene oddaje).

Programski odbor: sestavljajo ga zastopniki obratne skupine, kooperacijskih partnerjev in foruma poslušalcev in odloča o programskem konceptu.

Sosvet: sestavljajo ga neodvisne osebe, bedi nad neodvisnostjo, pluralnostjo in upoštevanjem medijskopoličnih smernic.

Studio: poleg glavnega studia v Celovcu naj bi postopoma nastajali majhni lokalni studii, ki se bodo vključevali v oddajanje.

Tehnika: digitalna studijska tehnika. Prioriteto imajo enostavno upravljanje, avtomatizacija in lahko priučevanje. Prenos preko oddajne mreže ORF ali lastnih oddajnikov.

Živa dvojezičnost: je geslo in rdeča nit programa.

...gre med ljudi

Splet lokalnih poročevalk in poročevalcev, mobilna oddajna naprava in postopno izgrajevanje majhnih lokalnih studijev bodo porok za to, da bo podeželje vključeno v radio in bo lahko aktivno sodelovalo pri komunikacijskem procesu.

...ins Dorf geht

Kdokdajkakokje?

Sprejemno območje: južna in vzhodna Koroška s Celovcem in Beljakom.

Sprejemne frekvence: UKW/FM 105,5 (Dobrač), 106,8 (Golica) ter lokalne frekvence za Celovec/Vetrinj (98,8), Beljak (107,6), Železna Kapla, Čajna, Mostič, Slovenji Plajberk in Sele.

Oddajni čas: program AGORA bo, izmenično s programom Korotana, emitiran dnevno od 10. do 14. ure in od 18. do 2. ure zjutraj.

Začetek oddajanja: v teku leta 1998.

Napoved s plakati in v printmedijih.

Poslovodstvo: Helmut Peissl

Programska koordinacija: Mag. Tamara Kapus, Franc Wakounig, Jozi Wutte

Sosvet: dr. Maja Haderlap, Rezika Iskra, Edith Kapeller, dr. Janko Malle, dr. Helga Mrčnikar, dr. Gerwin Müller, prof. Philipp Rauscher, asis. prof. dr. Helmut Stockhammer, Lojze Wieser

AGORA, Badgasse 7, A-9020 Klagenfurt/Celovec
Fon/Fax: 0463/50 35 75, e-mail: agora@magnet.at
Bančna zveza: AGORA, Kto.: 8.057.069
BLZ: 39130, Posojilnica-Bank, Železna Kapla

...zuhören kann

Kdor hoče biti sogovornik, se bo brez težav vključeval v žive oddaje. Na posebnih tečajih bo spoznal veščine radijskega dela, na »odprtem kanalu« bo oddaje sam oblikoval. Člani poslušateljskega foruma AGORA pa bodo soodločali o programskem konceptu.

...tudi poslušä

Akcija:

Svež veter
v koroški
eter

AGORA

radio, ki...
ein Radio, das...

Pisan ptič

Kot prvi svobodni, nepridobitniški radio na Koroškem bo AGORA pričel letos oddajati dvojezični spored. Prvo prošnjo za takšno radijsko licenco smo vložili leta 1989. Vmes je minilo devet let, v katerih smo se pričekali z avstrijskimi, evropskimi in ponovno avstrijskimi instancami, da bi tudi narodnim skupnostim izborili pravico do radia. Takrat nas je bila peščica ljudi, ki smo se zavzemali za ohranitev skupne dvojezične šole na Koroškem. Danes je AGORA neodvisna platforma, ki združuje najrazličnejše osebe in organizacije – pač kulturne, ekološke, socialne in cerkvene iniciative. Med nami so žurnalisti, glasbeniki, komunikacijski tehniki, kulturni delavci, pedagogi ... Pred-

...govori dva
jezika

Samoumevna dvojezičnost bo njegova značilnost in odlika. Slovenščina in nemščina se bosta enakovredno prepletali v živo moderacijo. To bo čudovito sozvočje jezikov.

...zwei Sprachen
spricht

vsem pa je tu skupina mladih ljudi, pripadnikov obeh narodnih skupnosti na Koroškem, ki je pripravljena, da se sama loti takšnega projekta. Radijska licenca, ki pokriva precejšnja področja Koroške, je bila dodeljena skupnosti dveh partnerjev. Licenca je vezana na pogoj, da mora slovenski jezik v programu biti prisoten najmanj v istem obsegu kot nemški jezik. Partnerja imata različna radijska koncepta. AGORA hoče inovativen, medkulturni spored, v katerem bo slovenščina kot jezik slovenske narodne skupnosti enakovredno upoštevana in prisotna kot programski jezik. Zato bomo prav jezikovni kompetenci sodelujočih namenili vso pozornost in skrb. Korotan pa ima koncept konvencionalnega radia za narodno skupnost. Zategadelj sta AGORA in Korotan dosegla soglasje o »oddajnem dvojčku«, v katerem vsak partner po svojih predstavah oblikuje polovico programa. Če sta partnerja pripravljena za sodelovanje in medsebojno dopolnjevanje, potem bo rezultat gotovo zelo zanimiv.

Licenca ni padla kot darilo z neba, ampak je sad večletnega angažmaja ter dejstva, da Avstrija svojim narodnim skupnostim doslej v javnopravnem radiu ni nudila lastnega, polnovrednega, celodnevne programa, kot ga imajo druge narodne skupnosti v Evropi (npr. Retoromani v Švici, Slovenci v Italiji, Italijani v Sloveniji in druge). Radio, kakršen je AGORA, nima komercialnih namenov, temveč kulturno, socialno in izobraževalno nalogo, radio v dveh jezikih, ki potrebuje za oskrbo odročnih krajev razpredeno mrežo oddajnikov in brez javne podpore ne bo mogel obstajati. Predvsem pa bo potreboval sodelovanje in podporo vseh ljudi, ki hočejo in želijo takšen medij. Da bo pisan ptič, na katerega so streljali že, čim se je skobacal iz jajca, lahko tudi vzletel in letal.

...se
razlikuje

Namesto reklamne propagande, plehke glasbene spremljave in mlatenja prazne slame: duhovita upornost proti enolončnici v kulturi, dovolj prostora za kritičnost in razmišljanja, nič strahu pred izzivi življenja.

...sich
unterscheidet

Pogled nazaj

1989 Ustanovitev društva AGORA. Prošnja na pošto direkcijsko za obratno dovoljenje za medkulturni lokalni radio na južnem Koroškem. Vložitev pritožbe pri Evropski komisiji za človekove pravice v Straßburgu in začetek poti skozi državne instance. Tedenske dvojezične oddaje iz italijanskega obmejnege pasu.

1991 Evropski kongres svobodnih radijev v Šentprimozu na Koroškem. Zahteva po ustanovitvi »proste cone medkulturne komunikacije v alpsko-jadranskem prostoru«.

1993 Evropsko sodišče za človekove pravice razglasi, da avstrijski radijski monopol krši človekove pravice. Država mora podvzeti tudi ustrezne ukrepe, da »zabrani nastajanje privatnih radijskih monopolov«.

Sodba se nanaša na dostop manjšin do privatnega radia, ki ga zahteva AGORA, in eksplicitno poudarja, da je treba upoštevati »pravice in potrebe specifične publike«. AGORA je ustanovni član »Zveze svobodnih radijev Avstrije« in član »Fédération Européenne des Radios Libres, F.E.R.L.«. Izdelava stališč, strokovnih mnenj in alternativnih predlogov k načrtovanemu zakonu o regionalnem radiu. Srečanje neodvisnih radijskih postaj iz alpsko-jadranskega prostora v Celovcu.

1994 Prošnja za dodelitev licence za regionalni radio na osnovi zakona o regionalnem radiu. Po odklonitvi prošnje vložena pritožba na ustavno sodišče.

1995 Ustavno sodišče potrdi upravičenost pritožbe in vrne parlamentu zakon o regionalnem radiu, da ga novelira.

1997 Ponovna prošnja za licenco. Vzoredno k temu tečejo konkretne priprave (programski koncept, načrt financiranja, tehnično načrtovanje, delavnice za osebe, ki jih zanima delo pri radiu), razširitev osebne in organizacijske baze AGORA. Pogajanja s konkurentom Korotan, ustanovitev ponudniške družbe. Dodelitev licence.

...vieltstimmig ist

Kulturne, socialne, ekološke in izobraževalne pobude, ki predstavljajo široko paleto mnenj, bodo oblikovale svoje oddaje. Skrbele bodo za raznolik spored, kompetentne usluge in za svetovnonazorsko pestrost.

...je večglasen

Aktion:
**Frischlucht
für Kärnten**

Akcija:
**Svež veter
v koroški eter**

Koroška potrebuje zares svoboden medij – dvojezičen, nepridobitniški, pluralističen radio. Zato podpiram projekt AGORA in želim po svojih močeh pomagati, da bo kmalu začel oddajati.

- ☐ Sodelovati hočem kot kupec svežega etra. S tem naročam doz/pločevink »Sveži veter v koroški eter« po 500 šilincov. Moj prispevek je obenem podpora za leto 1989 forumu poslušateljev/poslušateljic AGORA.
- ☐ Za aktualne prilike bi lahko po telefonu ali internetu prispeval/a poročila za radio.

Za katera geografska področja:

Za katera stvarna področja: